

Društvene vesti

Zaključki z delovnega sestanka o metalurških kadrih, ki je bil jeseni v Štorah

Metalurški kadri v Sloveniji — stanje in potrebe

Na pobud Zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije je Društvo inženirjev in tehnikov Štore z Železarne Štore organiziralo 24. oktobra 1978 delovni sestanek — okroglo mizo — o problematiki metalurških kadrov v Sloveniji v Domu železarjev v Teharjih.

Okvirna predlagana vsebina je bila: stanje metalurških kadrov, kadrovska politika organizacij združenega dela, potrebe po kadrih, obstoječi in potrebni profili kadrov, vzgoja in izobraževanje v okviru zakona o usmerjenem izobraževanju.

Sestanek so se udeležili predstavniki delovnih organizacij: (Cinkarna Celje, Gostol — Nova Gorica, Impol — Slovenska Bistrica, Mariborska livarna Maribor, Rudniki svinca in topilnica Mežica, Tam Maribor, Tovarna dušika Ruše, Tovarna gline in aluminija Boris Kidrič — Kidričevo ter Železarna Jesenice, Železarna Ravne in Železarna Štore), predstavniki izobraževalnih ustanov: (Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo — VTO montanistika, Izobraževalni center Jesenice, Šolski center Ravne, Šolski kovinarski in metalurški center Štore), predstavnik Metalurškega inštituta v Ljubljani kot razisovalne organizacije, predstavnik Posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo, predstavnik Zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije, družbeno-politične organizacije pa sta zastopala SZDL Celje ter skupščina občine Celje.

Okrogla miza, ki je trajala več kot tri ure, je prikazala vrsto problemov, ki nastopajo v metalurgiji. Čeprav sestanek ni bil diskusija, ampak v glavnem prikaz stanja z nekaterimi sugestijami za reševanje problematike, pomeni dober začetek za delo na tem področju. Najbolj pereče probleme, ki so se v pogovoru izkristalizirali, lahko strnemo v naslednjem:

— pri pregledu obstoječega stanja kadrov po različnih profilih je najslabši položaj pri kvalificiranih delavcih, kjer se kritični položaj krpa z nekvalificirano delovno silo in priučevanjem. Zanimanja za metalurške poklice ni. V povprečju je edino številčno stanje kadrov s srednjo izobrazbo zadovoljivo razen v Štorah. Vendar se opaža, da vse več strojnih tehnikov opravlja dela, ki so metalurškega značaja, kar lahko kaže tudi na ustrezno usmeritev učnih programov metalurgije. Kritično stanje se zopet pojavlja pri višješolskih in visokošolskih kadrih. Struktura zaposlenih kaže, da je izobrazba potrebna za opravljanje nalog ustrezna samo pri okoli 50% zaposlenih. Pri tem se pojavlja tudi vprašanje pravilne strokovne izkoriščenosti kadrov ter reševanje problema bežanja kadrov v druge veje gospodarstva. Trije obstoječi centri študija ob delu za višješolski študij metalurgije (Jesenice, Ravne, Štore) kažejo obstoječo potrebo po teh kadrih, vendar pomanjkanje kadrov nižjih izobrazbenih stopenj pomeni zelo šibko osnovo za stalni dotok kandidatov za takšno izobraževanje.

— velika fluktuacija kadrov pri vseh metalurških profilih je posledica ne dovolj vrednotenega poklica in v zvezi s tem ustreznega nagrajevanja za pretežno delo (premalo je pri nas mehanizacije na tem področju), ter dejstva, da so v tej panogi v veliki meri zaposleni delavci iz drugih področij in republik, a je za njihov osebni in družbeni standard premalo poskrbljeno.

— zaradi pomanjkanja kadrov vseh profilov opravljajo številne naloge delavci z ustrežno izobrazbo.

Prikaz stanja in sugestije udeležencev pogovora je omogočil izbrani komisiji, da je sestavila smernice za reševanje obstoječe problematike. Komisijo so sestavljali:

Silva Brguljan — Gospodarska zbornica Slovenije, Mirko Dobršek — Železarna Štore, Kopač Valentin — Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, Andrej Paulin — Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije; Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo — VTO montanistika, Mirko Starc — Železarna Štore.

Smernice so naslednje:

1. Usmeritev metalurgije v Sloveniji je kvalitetnejši program. To pomeni večjo kvaliteto proizvodov črne in barvne metalurgije (vštevši livarstvo in nekovine). Po razvojnih programih v SR Sloveniji ni predvidenega bistvenega povečanja količine proizvodov metalurgije. Poudarek je na oplemenitju in s tem večji vrednosti.

Večja kvaliteta izdelkov kot osnova za predelavo industrije zahteva višjo izobrazbeno strukturo kadrov.

Usmeritev metalurgije v takšen razvojni program nujno zahteva razvoj mehanizacije in avtomatizacije. Vsi razvojni in investicijski programi morajo enakovredno obsegati investicije v tehnološko opremo in potrebne ustrezne kadre.

2. V okviru Posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo je v teku obdelava podatkov o stanju kadrov v metalurgiji (vštevši tudi perspektivo in razvoj), kar bo osnova za nadaljnje programiranje politike izobraževanja in zaposlovanja teh kadrov.

3. Ocena strokovne izkoriščenosti metalurških kadrov zlasti z višjo in visoko izobrazbo kaže, da okoli polovica teh kadrov v naši republici ne dela v neposredni proizvodnji. Ostala polovica pa opravlja vodstvena dela, s čemer je precej odmaknjena od metalurškega strokovnega dela. Na ta način ni pravilno izkoriščena njihova pridobljena strokovna izobrazba, kar ima za posledico zmanjševanje razpoložljivih kapacitet metalurških kadrov.

Vzroki za takšne stanje so neustrezno vrednotenje proizvodnega metalurškega dela, kar je povezano tudi z nagrajevanjem. Z novim načinom nagrajevanja po delu, ki izhaja iz določil zakona o združenem delu, so dane možnosti, da se težje strokovno in tehnološko-operativno delo, ki je tudi izmensko, ustrezno ovrednoti v primerjavi z organizacijskim — vodstvenim delom.

4. Da bi rešili pomanjkanje kvalificiranih kadrov v metalurgiji (ki so osnova za realizacijo razvojnega programa), pripravlja Posebna izobraževalna skupnost v sodelovanju s strokovnimi šolami popularizacije metalurških poklicev, ker so ti poklici premalo poznani. Prikaz zanimivosti in možnosti ustvarjanja v teh poklicih bo postopno povečal zanimanje mladih za to industrijsko vejo. Z izboljšanjem delovnih pogojev, bodo ti poklici postali manj težki in »umazani«.

5. V zvezi z razvojnimi programi, usmeritvijo in kvalitetnejše proizvode, težnjami po vključitvi v mednarodno delitev dela, bo potrebno čimprej pristopiti k postopnemu prilagovanju sedanjega sistema v nov sistem usmerjenega izobraževanja. V tem procesu bodo sodelovale proizvodne temeljne organizacije združenega dela, temelj-

ne vzgojno-izobraževalne organizacije, Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, ustrezní strokovni organi pri Zvezi sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije ter ostale strokovne in družbeno-politične organizacije. Učne programe vseh stopenj moramo prilagoditi bodoči usmeritvi metalurgije v Sloveniji.

6. Vzgojno-izobraževalne organizacije bodo pripravile razgovore s svojimi diplomanti o njihovem vključevanju v združeno delo in njihovih problemih, kar bi lahko pomagalo pri pojasnjevanju problematike v zvezi s kadri.

Smernice smo posredovali vsem uporabnikom, izvajalcem in družbeno-političnim organizacijam v razpravo in ukrepanje. Obenem bomo te probleme o metalurških kadrih v Sloveniji prikazali na Konferenci o kadrovima u geologiji, rudarstvu i metalurgiji u Jugoslaviji, ki bo predvidoma v začetku leta 1979. Referat o tem bo predstavil prof. dr. Andrej Paulin, dipl. ing.

prof. dr. Andrej Paulin, dipl. ing.
podpredsednik ZRGMIT SRS